

18.2.2021

Eduskunta
Liikenne- ja viestintävaliokunta

Viite: E 2/2021 vp Valtioneuvoston selvitys

**Älykkään liikenteen verkosto ITS Finlandin lausunto valtioneuvoston selvitykseen:
”Tieliikenteen älykkäiden liikennejärjestelmien käyttöönoton sekä tieliikenteen ja muiden
liikennemuotojen rajapintojen puitteista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin
2010/40/EU uudelleentarkastelu”**

Älykkään liikenteen verkosto ITS Finland ry kiittää lausuntopyynnöstä ja toteaa lausuntonaan seuraavaa:

Yleistä

ITS Finland on samaa mieltä Suomen kannan kanssa ITS-direktiivin uudelleentarkastelun tarpeellisuudesta. Kymmenessä vuodessa liikennesektori on muuttunut poikkeuksellisen paljon. Muutoksessa ovat olleet niin tavoitemaailma, liikenteen markkinat, liikkumisen tulevaisuuskuva kuin käyttäjien tarpeetkin. Ja digitalisaation ja sähköistymisen myötä muutoksessa ovat myös muutoksen toteuttamiseksi tarvittavat työkalut.

ITS-direktiivin toimeenpanossa on painottunut tieliikenne, mutta uudelleentarkastelussa painotusta tulisi siirtää entistä voimakkaammin multimodaalisiin matka- ja kuljetusketjuihin ja kattaamaan koko liikennejärjestelmätaso. Erityisesti tulee varmistaa, että uudelleentarkastelussa on riittävästi huomioitu muutostarve kaupunkien näkökulmasta, tieliikennepainotus vie näkökulmaa yleensä kaupunkien ulkopuoliseen liikkumiseen.

ITS-direktiivi keskittyy eurooppalaiseen liikennepoliittiseen tavoitemaailmaan. Sillä on liityntäpintoja myös eurooppalaiseen datapolitiikkaan ja laajemmin digitalisaatiota tukeviin strategioihin. Nämä näkökulmat tulevat hyvin esille myös komission prioriteeteissa.

Suomalainen ajattelu älyliikenteen tulevaisuudesta on edistyksellistä, samoin kansallinen sääntelymme on maailman mittakaavassakin ajan hermolle, osin jopa aikaansa edellä. Pääsääntöisesti sääntelyn puute ei ole esteenä ratkaisujen etenemiselle vaan panostukset toimeenpanoon. On tärkeää, että markkinasääntely mahdollistaa liiketoimintamahdollisuuksia eurooppalaisille yritystoimijoille, muutoin on todellisenä riskinä, että tulevaisuudessa liikkumisen palveluja ja teknologioita tuottavat ainoastaan kiinalaiset ja USA:laiset alustatalouden jättiläiset.

18.2.2021

Suomen kanta

ITS Finland pitää Suomen kantaa hyvin valmisteltuna ja monipuolisena. Suomen painotukset yhteentoimivuuden, teknologianeutraaliuden ja palveluistumisen näkökulmista ovat kannatettavia. Suomen näkemykset datan merkityksestä liikennejärjestelmän tavoitteiden saavuttamisessa ovat hyvin linjassa kansallisen liikennepalvelulain kanssa ja ovat kokonaisuutena kannatettavia.

Liikennejärjestelmätasolla kaikissa kulkumuodoissa yhteistä on datan laadun, datan analysoinnin ja tiedonsiirron suuri merkitys. On erittäin tärkeä luoda kokonaisnäkemys liikkujien, kulku-
neuvojen ja infrastruktuurin tuottaman tiedon rooleista ja yhteentoimivuudesta. Liikenteen automaation edistymisen kannalta nimenomaan datan laadun kehittyminen on avainasemassa. Dat-
tan laadun kehittymisen lähtökohtana on riittävä motiivi kehittämistoimille. Dataosaamisella on
voitava tehdä kannattavaa liiketoimintaa. Datan osalta tulee ottaa huomioon mm. tiedon stan-
dardisointiin, käyttöoikeuksiin, omistajuuteen, hinnoitteluun, luotettavuuteen, yksityisyyteen jne.
liittyvät kysymykset. Suomen MyData -painotus sopii hyvin eurooppalaiseen arvomaailmaan ja
on hyvä lisä ITS-direktiivin dataan liittyviin periaatekysymyksiin.

Suomen painotus erityisen huomion kiinnittämisestä sähköautojen erilaisiin latauspalveluihin ja
niiden yhteentoimivuuteen on myös erittäin hyvä ja ajankohtainen. Sähköautojen älykäs lataus
vaatii reaaliaikaista tietoa latauspisteiden saatavuudesta ja käytöstä sekä käyttäjäystävällisiä,
toimivia maksukäytäntöjä. Nämä on perusteltua huomioida vahvasti myös ITS-direktiivin uudel-
leentarkastelussa. Suomessa on erinomaista osaamista älykkäissä latauspalveluissa ja useita
toimijoita myös kansainvälisillä latausmarkkinoilla.

Suomen korostama liikenteen lippu- ja maksujärjestelmien yhteentoimivuus sekä uudenlaisten
MaaS-palvelujen tarjoajien mahdollisuus päästä eri liikkumispalveluiden olennaisiin tietoihin
avoimen ohjelmointirajapinnan kautta, on myös olennaisen tärkeää. Samoin palvelutarjoajien
pääsy tarvittaviin yhteentoimiviin maksurajapintoihin oikeudenmukaisin, kohtuullisin ja syrjimät-
tömin ehdoin.

Suomen kannassa tuodaan aivan oikein esille myös luottamuksen tärkeys datapohjaisiin palve-
luihin ja teknologioihin liittyen. Kyberturvallisuuden merkitys liittyy sekä tietosuojaan ja -turvaan,
mutta mitä suuremmassa määrin myös liikennejärjestelmän fyysiseen turvallisuuteen. Kun esi-
merkiksi liikenteen automaation suurin yksittäinen motivaattori on liikenneturvallisuuden paran-
taminen, tulee varmistaa ettei mahdolliset puutteet kyberturvallisuudessa pääse haittaamaan
turvallisuustavoitteen saavuttamista.

Erityisen hyvänä pidämme Suomen kannassa esille nostettua painotusta, jossa direktiivin uu-
delleentarkastelussa tulee varmistaa, että uudistettu sääntely-ympäristö säilyy houkuttelevana
digitaalisiin teknologioihin ja kyvykkyyksiin kohdennetuille investoinneille, sillä ne ovat tärkeässä
asemassa uusien työpaikkojen luomisessa sekä kasvun ja kilpailukyvyn vahvistamisessa.

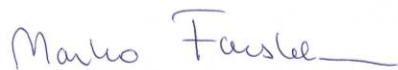
18.2.2021

Lopuksi

Liikenne ja logistiikka on valtava globaali markkina, jossa eurooppalaisilla toimijoilla on runsaasti osaamista. Eurooppalaisilla toimijoilla on perinteisesti ollut myös vahva asema markkinoilla, mutta liikenteen kytkeytyessä tieto- ja energiaverkkoihin sekä osaksi alustataloutta, olemme saaneet huomata globaalin kilpailun kiristyvän. ITS-direktiivissä tulee liikennepoliittisten tavoitteiden rinnalla ottaa nykyistä paremmin huomioon liikennealan liiketoimintapotentiaali, jota tulee aktiivisesti edistää eurooppalaisella innovaatio- ja elinkeinopolitiikalla. Oikeilla strategisilla valinnoilla liikenteestä on rakennettavista ongelman sijaan mahdollisuus, sillä liikenne on toimialana vihreän siirtymän ja digitaalisen muutoksen ytimessä.

Ylipäänsä ITS-direktiiviin tulisi saada mukaan enemmän myös elinkeino- ja innovaatiopoliittisia tavoitteita Euroopan uuden kasvustrategian (European Green Deal) mukaisesti. Komission näkemyksen mukaan digitaalinen siirtymä on tärkein kestävä kasvun mahdollistaja sekä myös keskeinen elpymisen tekijä koronan taloudelle aiheuttamassa tilanteessa Euroopan unionissa. Kasvutavoitteiden mukaan nostaminen toisi yritykset paremmin mukaan innovaatioiden ja uusien liiketoimintamallien muodossa.

Kunnioittavasti,

Marko Forsblom
Toiminnanjohtaja
ITS Finland ry